

Hoofdredacteur ESB

a.jolink@sdu.nl

Orthogonaal

De orthodontist is niet meer. De goudomrande rekeningen die maandelijks de tandcorrigerende behandelingen vergezelden zullen niet meer vanuit de orthodontistenpraktijk verstuurd worden, maar vanuit een volledig nieuwe tandartspraktijk, overigens met dezelfde naam. Met pijn in zijn hart, zo liet de orthodontist weten, heeft hij zijn naam uit het specialistenregister laten schrappen om zich zelf te scharen onder het gewone tandartsenvolk. Het lot van de Nederlandse orthodontist, achtervolgt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), hangt aan een dun draadje nu de behandelingstarieven zwaar onder druk staan. Zolang de tandarts nog even buiten het vizier van de NZa kan blijven zal menig orthodontist hetzelfde blijven doen, maar dan als tandarts. De NZa is een paar jaar geleden met een heuse kruistocht begonnen tegen de orthodontisten. Tot 2009 moeten de tarieven flink omlaag omdat, zo wordt beweerd, consumenten al jaren te hoge tarieven betalen. De NZa beroept zich hierbij op een onderzoek dat KPMG (2006) in opdracht van de NZa heeft verricht, waaruit die hoge tarieven zouden blijken. Die tarieven zijn maar beperkt terug te vinden in het KPMG-onderzoek en wat te hoog of te laag is, is lastig om vast te stellen. Zo stelt het KPMG-onderzoek: "Het maximumtarief voor de orthodontist dient gebaseerd te worden op een reëel kosten- en investeringsniveau", maar wat reëel is, anders dan de werkelijke kosten, kan hier niet uit worden afgeleid. Evenmin wordt duidelijk wat het investeringsniveau is, terwijl dit in de voortschrijdende techniek van de orthodontie vrij belangrijk is. Op basis van dit onderzoek is dus niet vast te stellen dat de consumenten te hoge tarieven hebben betaald. Uit het onderzoek wordt wel duidelijk dat de winst per omzet op 35 procent ligt, en dat bij een gemiddelde omzet van 327 euro per uur er gemiddeld 158 euro per uur overblijft voor winst en loon van de eigenaar. Of dit te hoog of te laag is valt niet te zeg-

gen, maar dat er ruimte is voor enige discussie over tarieven mag hier wel uit blijken.

De door de NZa ingezette campagne heeft de beroepsgroep bewust gemaakt van de marktwerking in de zorg. Door de massale overtocht van orthodontisten naar het tandartsenkamp, om zo de tariefstructuur van de NZa te omzeilen, zullen de tandartstarieven als wapen worden ingezet en zullen de maandelijkse bedragen voor de beugel- en slotjesbijstelling stijgen van net geen vijftig euro naar ruim zestig euro. De NZa heeft de tegenaanval ingezet en heeft de orthodontietarieven van de tandartsen aangepakt. Eerder dit jaar zijn ook de lijsten vastgesteld van orthodontistische hulp, met bijbehorende tarieven, zodat ook daarin geen misverstand kan bestaan. Maar ondertussen is van invoering van marktwerking al lang geen sprake meer. Volgens de NZa grijpt ze met name in als een zorgaanbieder zoveel macht heeft dat de consument niets meer heeft in te brengen. Hierdoor zou de vrije markt beperkt worden en is de consument de dupe. Bij de orthodontisten is het nog maar de vraag of zij zoveel marktmacht hebben dat de consument er geen invloed meer op heeft. In sommige gevallen kan de consument er voor kiezen om af te zien van een behandeling. En als dat wel het geval is, is het nog maar de vraag of het opleggen van prijzen door de NZa de markt zal stimuleren, of dat orthodontisten een uitweg zullen vinden om alsnog de gewenste tarieven binnen te halen. Gezien het beperkte aantal orthodontisten in Nederland zou schaarste ook een oorzaak kunnen zijn van hogere tarieven. De oplossing lijkt dan eerder gezocht te moeten worden in uitbreiding van het aantal orthodontisten, in een poging de markt aan te zwengelen, dan in het voorschrijven van de maximumtarieven door hogere autoriteiten. De locale ortho beklaagt zich er intussen over dat de lijsten met behandelingen verouderd zijn, zowel wat betreft de kosten en vergoedingen als wat betreft het ontbreken van nieuwe behandeltechnieken. De implementatie van de evolutie in tand- en kaakcorrectie lag tot voor kort in de handen van de individuele orthodontist maar zal, als die behandelingen niet op het lijstje staan, voortaan achterwege worden gelaten. Dit lijkt orthogonaal te staan op individuele en collectieve wensen ten aanzien van de zorg. Wellicht is het tijd om de autoriteit toch maar te vervangen door een toezichthouder.

LITERATUUR

KPMG (2006) *Vervolgonderzoek omzet en kosten orthodontisten*, 5.005/DV/ML/ln. Amstelveen: KPMG.